

будут затрати на их ввод при росте спроса на выходе из кризиса.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. <http://econference.ru/blog/conf05/134.html>
2. Петренко О. Про ціноутворення в умовах монопольного ринку // Економіка України. – 2010. - № 3. – С. 36 – 43.
3. Соболев В.М. Формирование рыночной инфраструктуры в переходной экономике

индустриального типа: общие черты и особенности в Украине.- Харьков: Бизне-информ, 1999. – 304 с.

4. О естественных монополиях. Закон Украины от 20.04.2000 // Ведомости Верховной Рады Украины. – 2000. - № 30. – Ст. 238. – С. 552-559.
5. Пигу А. Экономическая теория благосостояния. В 2 т. Пер. с англ. М.: Прогресс, 1985. Т. 1. 511 с., Т. 2. 454 с.
6. Клучи Д. Государство, бизнес и экономика // США: экономика, политика, идеология. – 1995. - № 3. - С. 60-67; № 9. - С. 51-56.

Аннотация. Монопольные структуры в условиях нестабильности могут стать движущими силами экономики, способными вывести страну из затяжного кризиса, но могут также представлять серьезное препятствие на пути достижения позитивных результатов проводимых реформ.

Ключевые слова: кризис, монополия, естественная монополия.

Summary. Under the market uncertainty, the corporate monopolies may bring the national economy out of the long term recession. On the other hand, they might represent considerable obstacles for achieving positive outcomes followed by undertaking reforms.

Key words: recession, corporate monopoly, natural monopoly

*Рецензент д.э.н., профессор УкрГАЗТ Чебанова Н.В.
Експерт редакційної колегії к.э.н., доцент УкрГАЗТ Елагин Ю.В.*

УДК 657.92:624.04.69

РЕЗЕРВОУТВОРЮЮЧІ ФАКТОРИ ВИРОБНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОЕКТНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Машошина Т.В., ст. викладач (УкрДАЗТ)

У статті проаналізовано недосконалість системи ціноутворення і суперечність діючого механізму визначення вартості проектно-вишукувальних робіт. Запропоновано алгоритм процесу розробки проектно-кошторисної документації.

Ключові слова: трудомісткість проектних робіт, вартість проектних робіт, резервоутворюючі фактори, витрати труда, які не підлягають прямому кількісному обліку.

Постановка проблеми. Підприємство, будь якої форми власності, прагне оптимізувати співвідношення результатів і витрат праці на досягнення цих результатів. Від того, наскільки обґрунтування витрат і результатів праці є достовірними, залежить конкурентоспроможність проектних організацій всіх форм власності. Процес починається вже на стадії формування вартості проектних робіт. Їх тривалість та вартість повинна визначатись на основі їх трудомісткості.

Створення ефективних методів обґрунтування витрат і результатів праці завжди було ключовою проблемою економічної науки і практики [5,6,8], а підвищення точності планування діяльності проектних організацій є одним з найважливіших завдань і на сучасному етапі розвитку будівельної галузі, що підтверджується рішеннями Міністерства регіонального розвитку і будівництва з питання регулювання процесу реформування системи управління, організації, ціноутворення і взаємин у будівництві, зокрема

пропозиціями засідання робочої групи від 29.05.2008 р. протокол №1, щодо першочергових заходів стосовно розвитку проектної справи в частині удосконалення механізму визначення вартості проектно-вишукувальних робіт [2,7].

У той же час, аналіз існуючих методів визначення вартості проектних робіт свідчить про відсутність належного економічного науково-обґрунтованого підходу до розрахунку показників продуктивності праці, що, в свою чергу, викликає суперечність між вартістю проектно-вишукувальних робіт та їх трудомісткістю.

В зв'язку з цим, актуальним питанням є забезпечення відповідності витрат праці на розроблення проектно-кошторисної документації її вартості та визначення витрат труда, які не підлягають прямому кількісному обліку для вибору і обґрунтування шляхів оптимізації планування та управління діяльністю проектних організацій за рахунок визначення резервоутворюючих факторів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам кошторисного нормування, удосконаленню визначення вартості будівництва та проектування на різних етапах будівельного виробництва за рахунок розвитку теоретичних основ і систематизації дослідних даних присвячені роботи багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема А.В. Беркути, Н.П. Івлевої, О.В. Колесникова, Ю.П. Яворовського, С.-Ю.В. Марчюкайтиса, М.А. Сімакової, Н.І. Суислової, Р.В.К'янчева, М.І. Костова та інших.

На погляд автора, дослідження вчених вказують на гостроту проблеми, що стоїть перед будівельною галуззю, але питання механізму ціноутворення вартості проектних робіт до сих пір не врегульовано на належному рівні.

Беркута А.В. не тільки звертає увагу на актуальність даної проблеми, але й запропонував конкретні рішення щодо вдосконалення ціноутворення в будівництві, розробивши ринкову модель визначення договірної ціни, а також визначив різницю між кошторисною вартістю будівництва і договірною ціною будівельної продукції, що є певним проривом в цій галузі наукових досліджень [1, 2].

В даний час питаннями ціноутворення в галузі визначення вартості науково-дослідних робіт займається Івлева Н.П. Вона розглядає процес розробки нормативів витрат праці на розробку науково-технічної продукції в будівництві як певну систему з великою кількістю показників, що впливають на трудомісткість робіт. Нею була виведена залежність трудомісткості науково-дослідних робіт від рівня новизни і категорії складності робіт [3,4].

У своїх дисертаційних роботах Сімакова М.А. та Сулова Н.І. розглянули ціноутворення проектно-кошторисної документації і запропонували систему факторів, що сприяють підвищенню ефективності

проектного виробництва, де робився акцент на матеріально-технічних, організаційно-економічних, соціально-економічних факторах [9, 10].

Постановка завдання. Метою даної статі є визначення резервоутворюючих факторів при розробці проектно-кошторисної документації та їх вплив на якісно-кількісні характеристики фінансово-господарської діяльності проектних організацій, а також їх місце при визначенні витрат труда, які не підлягають прямому кількісному обліку.

Основні результати дослідження. Результати дослідження дають можливість оцінити ефективність управління організаціями та резерви їх розвитку, виявити як загальні рис, так і відмінності, що пояснюються впливом різних чинників на активність проектних організацій.

Система планування, обліку і економічного стимулювання діяльності проектних і вишукувальних організацій не сприяє зменшенню вартості проектно-вишукувальних робіт і їх строків, підвищенню якості проектування.

Ціноутворення продукції будівництва в проектно-вишукувальних організаціях при трансформації ринкових відносин змінило свій зміст і методи. У цих умовах витрати проектувальників не є критерієм встановлення ціни проекту для споживача. Найбільш обґрунтованою базою формування ціни є економічна ефективність від використання розробленої проектно-кошторисної документації.

Враховуючи, що вартість проектно-продукції у відповідності з Законом «Про інвестиційну діяльність» [2] визначається за вільними цінами з використанням державних кошторисних норм і цін, як рекомендованих (довідкових). Держбуд запропонував починаючи з грудня 1991 р., довідкову ціну визначати за відповідними Збірниками цін на проектні роботи з застосуванням коефіцієнтів. Застосування цих коефіцієнтів (приведення цін 1991 р. до сьогодення) не дозволяє обґрунтовано визначити вартість проектних робіт, а саме невраховування витрат труда, які не підлягають прямому кількісному обліку.

До резервоутворюючих факторів, які впливають на кількісні показники неврахованих витрат труда слід віднести такі виробничі ситуації:

- кваліфікація робітника не відповідає його посаді;
- посада не відповідає кваліфікації робітника;
- посада не відповідає спеціальності робітника;
- прямі обов'язки одних робітників виконуються іншими;
- відсутність у споживача можливості продовжувати співробітництво;
- проект явно потребує коригування;
- безрезультативна виробнича ситуація.

За результатами теоретичних передбачень і фактичних даних представлено алгоритм розробки

проектно-кошторисної документації, який має врахування при розробці наступних проектів, що вигляд (рис. 1). Впливовим є в алгоритмі блок по визначенню резервоутворюючих факторів та їх

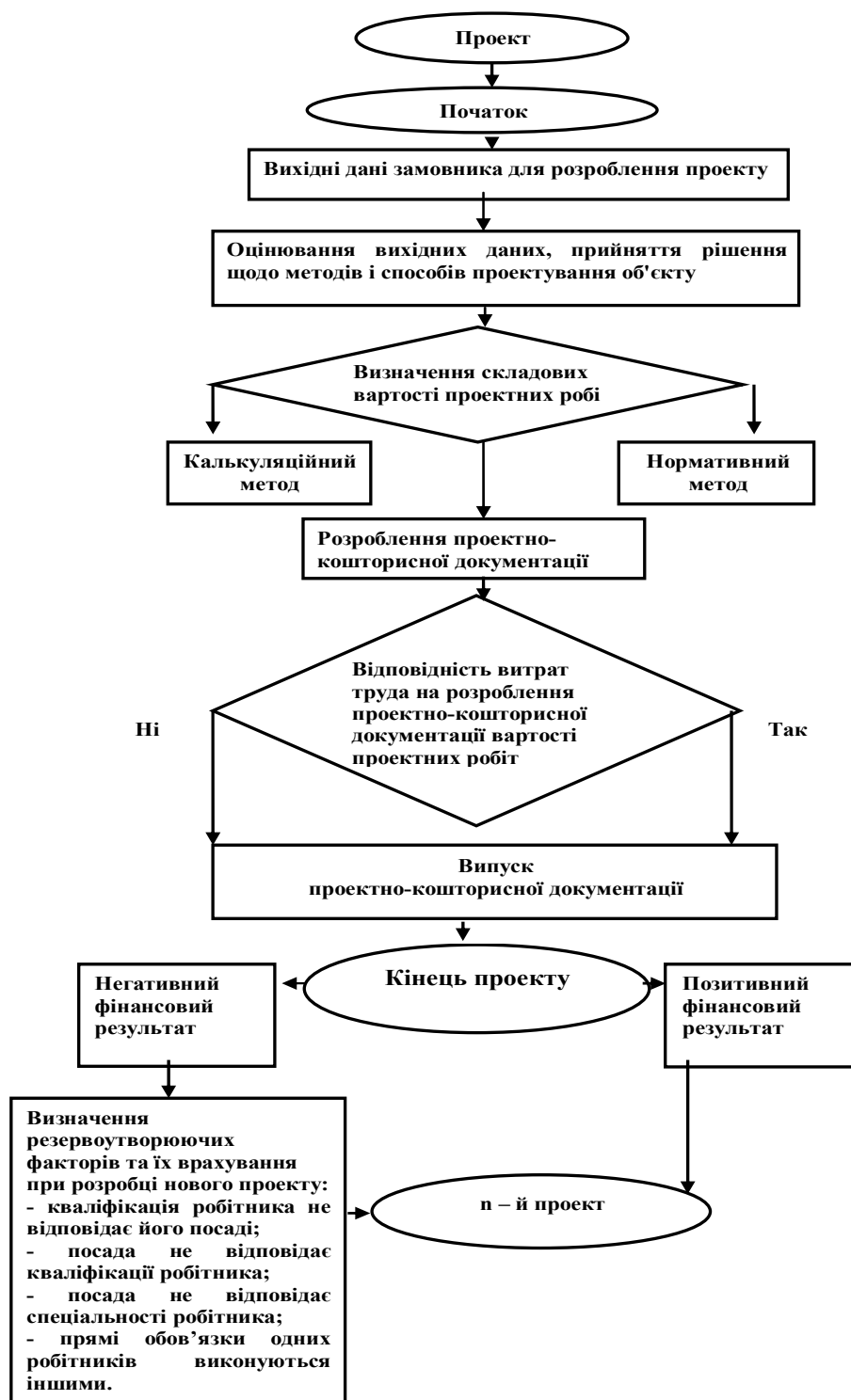

Рисунок 1 - Алгоритм процесу розроблення проектно-кошторисної документації

Висновок. У зв'язку з тим, що розроблені проекти визначають економічний і технічний рівень майбутніх підприємств і споруд, а разом з тим і перспективи розвитку продуктивних сил країни, вони є однією з найважливіших умов забезпечення збалансованості планів економічного

і соціального розвитку, економії матеріально-технічних, трудових і фінансових ресурсів. Практичне підвищення ефективності діяльності проектних організацій нерозривно пов'язано з підвищенням якості проектно-документації, покращенням проектно-кошторисної справи в області удосконалення механізму ціноутворення в сфері проектування, при якому необхідно враховувати вплив резервуотворюючих факторів на результат діяльності підприємств.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Беркута А.В. Система реформування ціноутворення у будівництві України. Автореферат канд. дисертації. К.: 2002.

2. ДБН Д.1.1.-7-2000 Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України// Ціноутворення у

будівництві: Зб. офіц. документів та роз'яснень, 2002, №11.-С.5-28.

3. Івлева Н.П. Проблема вартісної оцінки науково-технічної продукції в будівництві. //Актуальні проблеми економіки: № 8, 2004.-с.140-144

4. Івлева Н.П., Івлєв С.С. Проблема формування ціни науково-дослідних робіт у будівництві.// Актуальні проблеми економіки:№7.2008.-с.43-49

5. Колесников О.В. Комплексне планування собівартості в будівництві.-К.: Будівельник.-1991.-96 с.

6. Марчюкайтис С.-Ю.В. Измерение трудоёмкости проектирования и управления строительством. – М.: Стройиздат, 1983. – 250 с.

7. Методичні рекомендації з формування собівартості проектних робіт з урахуванням вимог Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. – К.: Держбуд, 2003. – 32 С.

8. Симакова М.А. Формирование стоимости проектных работ в условиях перехода к рынку. Дис. канд. наук, Спб, 1993

9. Суслова Н.И. Ценообразование на проектно-сметную документацию. Дис. канд. наук, М, 1993

Аннотація. В статті проаналізовано несовершенство системы ценообразования и противоречие действующего механизма определения стоимости проектно-исследовательских работ. Предложен алгоритм процесса разработки проектно-сметной документации.

Ключевые слова: трудоёмкость проектных работ, стоимость проектных работ, резервообразующие факторы, затраты труда, которые не подлежат прямому количественному учёту.

Summary. The article analyzes the imperfection of the system of pricing and contradiction of operating mechanism of determination of cost of project works. The algorithm development process of project and estimate documentation.

Keywords: labour intensiveness of project work, cost of project work, rezervooobrazuyuschie factors, labor costs, which are not directly quantifiable

*Рецензент к.е.н., доцент УкрДАЗТ Тройнікова О.М.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.*

УДК 658.659

ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Найдьонова М.В., к.е.н., доц. (УкрДАЗТ)
Завада А.В., магістр (УПА)*

Стаття присвячена теоретичним та практичним аспектам організації збутової діяльності на промисловому підприємстві. Авторами виявлені недоліки у сфері організації збутової діяльності на підприємствах машинобудування та розроблено пропозиції щодо їх усунення шляхом впровадження засобів виставкової діяльності.

Ключові слова: збутова діяльність, якість збуту, виставкова діяльність, організація виставкової діяльності.

Постановка проблеми. Нестабільність зовнішнього середовища та негативні тенденції сучасного розвитку економіки примушують активізувати роботу підприємства в сфері збутової та маркетингової діяльності. Необхідним є не

тільки збільшити обсяг прибутків, але й просто підтримати конкурентоздатність підприємства. Мобілізуються всі можливі заходи стимулювання збуту і не останню роль в цьому відіграє такий вид маркетингових комунікацій як особистий продаж,